

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РК XLIV. Ч. 32. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 8-го злиотого 1936. — VOL. XLIV. No. 32. Jersey City, N. J., Saturday, February 8, 1936. THREE CENTS

УРЯД ЗА МОДЕРНІЗАЦІЮ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ

ВАШИНГТОН. — Комітет палати послів для флотних справ предложив конгресові проект змодернізування американської воєнної фльоти. Цей проект має вже одобрення президента й уряду.

На основі цього плану 14 воєнних кораблів мають дістати всякі модерні панцирі й машинерію. Крім цього фльота має дістати ще різні помічні кораблі, разом містотою 221,000 тон.

Модернізація має вестися кілька літ та має бути укінчена найпізніше до 1942-го року.

ФАРМЕРСЬКИЙ ПРОЕКТ БУДЕ ПРЕДЛОЖЕНИЙ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ.

ВАШИНГТОН. — Президент викінчує новий фермерський закон та сподівається предложити його конгресові наступного тижня.

Ходять вісти, що новий закон буде вимагати ухвалення нових податків на допомогу фермерам та що президент буде добиватися від конгресу на цю ціль 500 мільйонів доларів річно.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД УМИВАЄ РУКИ ВІД СПРАВИ ГАВПТМАНА.

ВАШИНГТОН. — Генеральний прокуратор Комінгз, що грає в кабінеті президента роллю міністра судівництва, заявив, що федеральний суд не буде вже більше мішатися до справи Гавптмана, бо в ній не стало нічого такого, що давало б судові право судити справу наново.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК СКИНЧИВСЯ.

ПІКІН (Илінойс). — Генеральний страйк робітників цього міста, проголошений низкою місцевих юній, покінчився. Американська Федерація Праці наперла на провідників юній, щоб вони його відкликали.

Национальна гвардія, що прибула до міста на залик миського посадника, вже почала забирати шатра та привезення до відіду.

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ КИДАЄ ВИЗОВ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — Конвенція майнерської юнії, „Де Юнайтід Майн Воркерс оф Америка“, постановила допустити в свої члени не тільки робітників, що працюють у копальнях, але й робітників, що заняті при перерібі вугля. У цей спосіб вона значно поширила розуміння засади промислової організації робітників. Зроблено це, видно, виразно проти волі Американської Федерації Праці.

Не зважаючи на те, в іншій постанові ця сама конвенція постановила, що майнерська юнія має лишитися в Американській Федерації Праці.

При ухваленню платен для урядників юнії піднесено дотеперішні платні: президентові юнії з \$12,000 на \$15,000, віцепрезидентові й касієрові з \$9,000 на \$18,000, редакторів органу з \$4,000 на \$7,000, а членам виконного уряду з \$300 на \$500 місячно.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ СУДЮ.

ВАШИНГТОН. — Судовий комітет палати послів порадив конгресові обвинуватити й судити федерального суддю Голстедта Ритера з південної флоридської округи за „фаворитизм, утиски й невідповідне для судді поведіння“.

ШАЙКА ПОСЕРЕДНИКІВ У РОЗПУСТІ НА СУДІ.

НЬЮ ЙОРК. — Ньюйорська поліція веде від якогось часу кампанію проти людей, що роблять бизнес з розпусти.

Перед повітовий суд уже поставлено шайку з 10 людей. Між ними є 5 жінок. Суд дозволив їм вийти на волю по зложенню кавції в сумі \$100,000.

СУД ПРОТИ ГУБЕРНАТОРА.

МИНЕАПОЛІС. — Федеральний окружний суд заборонив стейтовому губернаторові Олсонові замикати фабрики через страйк.

Олсон закрявав недавно військами фабрику підприємства „Стротвер Нитинг Ко.“

У своїм присуді суддя гостро критикував поведінку губернатора.

ВИБУХ У ДОМАШНІЙ ФАБРИЦІ.

НОРТ БЕРГЕН (Нью Джерзі). — У двоповерховім домі Італя Віторія, в котрім на однім поверсі була вишивальна фабрика, а на другім мешканці для родини власника, що працювала в цій фабриці, експльодував котел.

16-літня дочка Віторія, Дольорес Віторі, каже, що Віторі збудував собі фабрику коштом \$25,000 та живав у ній штучного шовку, котрий напускав нітросірчанім квасом, потім намочував його в іншій квасі, що не давав першому квасові вибухати. Як Дольорес і її сестра вкладали тканини в машину, з кітла бухнула полонім. Потім наступив страшний вибух, що викинув Віторія, Дольорес та паню Чіоті крізь вікно на вулицю.

Віторі згинув на місці, як також: його жінка Альбіна, їх дочка Альда та пані Чіоті. Сильно пощечена й попарена Дольорес Віторі має слабі шанси на выздоровлення.

ВІДЧИНЯЮТЬ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА.

До Гарміш-Патенкінхен (Німеччина) позіжджалися спортовці з цілого світа, щоб взяти участь в Олімпійських Ігрищах. Надіються яких 80,000 осіб. Влада поробила все можливе, щоб була для кожного вигода, щоб не було здирства, ані нічого такого, що вражало б прикро чужинецькі національні почуття. Порядок зразковий. Заповідається, що на ті ігрища прибуде більше учасників ніж на попередні. Особливо задоволені часописні кореспонденти, бо мають змогу скоро передавати вісти і без перепон.

КОМУНІСТИ ПРИ РОБОТІ.

В Ковівціні ширяться по селах комунізм. У Косові комсомольці із Старого Косова і Москалівки розбили просвітянську анкету, влаштувану філією „Просвіти“. Тільки завдяки тактові інспектора Гафковича зі Львова не прийшло до чинної зневаги, а скінчилося на зневазі словній, за що внесено скаргу до суду. В Кутах арештовано пейсатих членів КПЗУ. Взагалі по селах Косівщини панує комуністичний терор. У Слобідці вбито Д. Церковнюка з Кобак.

ЯК ВІДЗВИЧАТИСЯ ВІД КУРЕННЯ І ПИТТЯ.

Англійський професор Стінден твердить, що їднення шоденно кілька яблук ділає дуже корисно не тільки на фізичний, але й на психічний стан людини. Той, що правильно їдає велику скількість яблук, має завжди добрий настрій і самопочуття. Цей лікар переконався також, що споживання багато яблук є знаменитим ліком на пиянство і на надмірне курення тютюну. Якщо владеться людей, що є наловими пияцями, наклонити до того, щоб вони на друге снідання, перед і по обіді, по вечері і перед сном зїдали по одному яблуку, то вислід такої курації буде знаменитий. Люди відчувують по довсім споживанню яблук дивну свіжість, шораз більше закладають пиття і курення, щоб собі не псувати смаку і благодіяного ділання яблук.

ЖАХЛИВА ПОДІЯ.

Жахлива подія склалась у водному млині в Солотвині, пов. Надвірна. Дня 19 грудня м. р. вечером привезли Петро Мариневич із Старуні і Кепещук із Гвозда збіжжя до млина. Мариневич усяпав збіжжя до коша, а власник млина, Петро Майхрович, пустив млин у рух. Тому, що камінь не обертався, Майхрович зійшов до неосвітлених сутерин, щоб поправити шкіряний пас, заложений на розгоновий пояс. За хвилину камінь почав обертатись, але що Майхрович довгий час не приходив, господарі засвітили нафтову лампу і зійшли до сутерин. Тут побачили страшний образ. На ремені звисало тіло мельника, окривавлене та розторожене. Покликали сусідів, які спинили млин і аняли з ременя змаскорованого трупа. Майхрович вернувся перед кількома роками з Америки, привізши коло 10 тисяч доларів. Однак на кепських торговельних спекуляціях він ті гроші стратив і жив з жінкою та дітьми з невеликих доходів, які приносили йому млин.

НАГОРОДИ ЗА ДІТИ.

Княгиня Марія Сабавдська роздала низку нагород матерям, що мають у Римі найбільше дітей. Нагорода складалась з 500 лір готівкою і 4-кімнатного мешкання з кухнею.

РОЗСЛІДИ НАД КАТАРОМ.

Роберт Кешмен професор Північно-західного університету в Еванстон, Ілінойс, почав розсліди над катаром при помочі „електричного ока“, що відчуває тільки одні позарфіолетні промінні тіла. Він сподівається відкрити в цей спосіб, що таке ослаблене відпорність тіла на заразки простуди.

ДУНКОВСЬКОГО ВИДАЛИЛИ З БЕЛЬГІЇ.

Бельгійська влада видалила з території своєї держави польського інженера Дунковського, який каже, що винайшов машину до виробу залозу. Дунківський, якого засуджено у Франції на визинцю за ошукавство, відсидівши кару, хотів осісти в Італії, звідки його теж видалили. Недопущений до Бельгії, він задумує тепер вибратися до Польщі.

САМОГУБСТВО З НЕЩАСНОЇ ЛЮБОВІ.

В Чопі (Закарпаття) поповнив самогубство севлюський банковий 23-річний урядовець Василь Міговк. Пострілив у свою дівчину, 19-літню Олену Довре. Міговк помер зараз на місці, а дівчину відвезли до лічниці в Ужгороді.

КРАДІЖ МЕРТВОЇ МАТЕРІ.

Гю Скат з Тоскаудси, Алабама, „украє“ тіло своєї мертвої матері, щоб поховати її на тому цвинтарі, на якому вона хотіла.

Мати Гю, Єлисавета, померла в шпиталі. Її тіло забрано до дому сина й своїки рішили поховати його на цвинтарі Литл Сенді. Та Гю заявив, що вона казала йому, щоб її поховали на цвинтарі Назарет. Коли своїки не прихилили до того рішення, Гю вийшов з хати. Та вночі повернувся назад. Тим разом він прибув з рушницею і приказав присутнім піднести вгору руки. Забравши тіло матері, він сів на коня і втік.

По якомусь часі знайдено тіло матері в хащах, а його самого приловила поліція на мочарі. Ціла подія закінчилась тим, що Гю посаджено до тюрми, а матір поховують на тому цвинтарі, де своїки вирішили.

ПОХІД ПОЛЬСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ НА ВОЛИНЬ.

Після того, як влади більшу частину діяльних українських кооператив на Волині замкнула а ті, що залишилися, виврала зпід впливу Ревізійного Союзу Українських Кооператив і віддала польським кооперативним об'єднанням, прийшов другий етап. Ці польські центральні зачинають відчиняти на Волині свої гуртівні. В половині грудня союз польських споживчих товариств „Сполем“ відчинив у Кременці гуртовий склад для постачання кооперативам різного краму. На запити представників нашої кооперації діячі „Сполема“ заявили, що у своїй гуртівні ніяких виробів українських фабрик тримати не будуть, і живаєть усіх заходів, щоб заступити їх польськими виробами.

СЕКРЕТАР СУДУ ДЕФРАДАНТОМ.

Станіславська прокуратура виготовила акт обвинувачення проти І. Цирана, судового секретаря в Тисмениці, закидаючи йому спроневірення судових грошей. Розглядає відбудеться перед станіславським судом.

ПАРИЖ МАЄ 16 МІЛІАРДІВ ДОЛГІВ.

Місто Париж не може вдержати бюджетової рівноваги. Його довги зросли до 16 мільярдів франків. Управа міста ломить собі голову, звідки добути нові податки, бо вже все можливе обтяжене платежами понад міру.

ФАЛЬШУВАЛИ ДОЛЯРИ.

Шайку фальшивників доларів викрито в Перемішлі. При одній з головних вулиць викрито тайну друкарню, а в ній друкарську машину, фотографічний апарат, прилади до підроблювання банкнотів і більшу скількість готових паперових доларів. У зв'язку з тим арештовано 7 осіб. Стверджено, що фальсифікати пускали в обіг по цілій Польщі. Следи фальшивників ведуть до одного з найбільших міст Польщі.

СВІТ І ЛЮДИ ЩЕ НЕ НАЙГІРШІ.

Найпопулярнішою мешканкою міста Амстердаму під пору є без сумніву львиця. Отся царця пустині недавно трохи не стала причиною поважних заворушень.

Пікликали дуже романтично — Гертта. Це було прекрасне створіння. Її пан і власник, араб Бен Братіг Абдулаг, збанкрутував на цирковому підприємстві і дійшов до такого ступня нужди, що не лиш не міг прокормити своєї любимиці, але й сам ледви з голоду ногами волочив. Всежтаки жаль йому було розлучитися з Гертою. Звав її до хати й кормив, чим хата багата.

Та голод не тітка, а львиця не мала охоти моритись на голоднім харчі. І, бувало, коли до її витонченого нюху зайшов запах з сусідньої кухні, піднімала такий лемент і ричіння, що дріжали стіни камениці й ноги мешканців.

Львицею поцікавилась поліція. А що амстердамський звіринець був переповнений, вирішили поліція, що найгуманнішим середником для Герти буде оловяна кулька.

Та тут на ратунок загрожевий Герті поспішили мешканці. Безпосередньо перед екезекуцією під домою, де жив араб із засудженою на неволягану смерть львицею, зібралась непроглядна товпа демонстрантів, яка домогалась помилування Герту. Під загрозою револьти поліція уступила. В міжчасі зголошався директор звіринця й заявив згоду заопікуватися львицею. Товпа в радісному поході відпроварила вратовану львицю до звіринця.

На цьому не скінчилося. Демонстранти зарядили самотужки збірку, що дада впродовж кільканацітьох хвилин кількасот доларів. Ці гроші отримав араб як одноразове відшкодування за втрачену любимицю.

Людське серце не таке дуже кепське. Треба лиш у відповідну хвилину вміти заграїти на його струнах.

СЕКРЕТАР СУДУ ДЕФРАДАНТОМ.

Станіславська прокуратура виготовила акт обвинувачення проти І. Цирана, судового секретаря в Тисмениці, закидаючи йому спроневірення судових грошей. Розглядає відбудеться перед станіславським судом.

СУМНІВАЮТЬСЯ В ПОЛІТИЧНУ СИЛУ УНДО

ЛЬВІВ. — „Діло“ переводить дискусію з польським часописом „Век Нови“, який критикував політичну декларацію посла Целевича і чіпився „до тепу“, що, мовляв, годі вірити полякам українському політикови, „хочби він навіть на неділю надягав конфедератку на голову“.

„Век Нови“ твердить, що заяви УНДО не мають вартости, бо одного дня зійдуться представники на зїзд та усунуть теперішніх керманічів, а таке вже бувало, а опозиція перекреслить усе, що заявив старий уряд. Польський уряд — це гарантія, каже „Век Нови“, але Мудрий не є Гітлером і його заяви не дають ніякої гарантії. Ті заяви є залежні від настрою українських мас. А ці настрої, пише „Век Нови“, не гармонізують із заявами українських послів у Варшаві.

На це „Діло“ відповідає, що українські політики зробили для польсько-української угоди все, що було в їх силах, а тепер усе даліше залежатиме від польського режиму. Якщо той режим піде по лінії слухних домагань українців, якщо наступлять правдиві реформи й існуюча дійсність зміниться на краще, тоді, пише „Діло“, українські маси не матимуть потреби відвертатися від своїх послів. Саме такі газети як „Век Нови“, на думку „Діла“, тільки те й роблять, що цыкують польський уряд проти українців і не допускають до польсько-української згоди.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УНДО ПОПИРАЄ ЗГОДУ.

ЛЬВІВ. — Польська Агенція Телеграфічна подає зі Львова, що там відбулися наради центрального комітету УНДО, на якім затверджено всімі голосами проти одного акцію української Парламентарної Репрезентації на варшавським соймовім терені, що змагає до польсько-української угоди. Центральний комітет, як подає агенція, визнає усе українське громадянство „Малопольські Виходней“, щоби поперло „творчу працю для справи польсько-українського зближення“.

ПІСТ ТРЬОХ МІЛІОНІВ ЖИДІВ У ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА (Польща). — Жидівські рабини в Польщі, зорганізовані в „Союзі польських рабинів“, протестують проти законопроекту, які звертаються проти ритуального різання худоби. Проект внесла жінка маршалка сенату, щоб тим чином усунути визискування з боку жидівських ритуальних різників. На знак протесту проти цього законопроекту рабини зарядили для всіх жидів у Польщі однодневний піст.

НАГІНКА НА УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО.

ЛЬВІВ. — Польська україножерна преса накидається грубою лайкою на відомого українського вченого географа, доцента краківського університету, д-ра Володимира Кубійовича, за його українські мапи. Не подобається польській пресі те, що д-р Кубійович влаштував виставу тих мап у Берліні, та що він виступає проти польського спису людности. Не бореться вона з д-ром Кубійовичем з наукового боку, а тільки підюджує владу, зазначаючи, що це „доцент краківського університету“ працює на користь — українського народу.

ЩО СКАЖЕ ПРАГА?

ЛЬВІВ. — З нетерпеливістю очікують у Галичині вістей з Праги, куди вдалася делегація з Закарпаття, щоб заперестувати проти намаганого виселювання українських галицьких імігрантів із Закарпаття до Польщі.

ПЕРЕМИШЛЬ ПІД ВОДОЮ.

ПЕРЕМИШЛЬ. — Цілий січень перепадають дощі в горах, наслідком чого води гірських потоків виступили з берегів. Водночас сильно прибула вода в Сяні. Піднеслася в своїм часі вище 5 метрів понад нормальний стан.

ЦКАВЕ ЯВИЩЕ.

ПЕРЕМИШЛЬ. — На ріці Вігор під Перемишлем піднеслася вода на 2 метри понад рівень і почала плисти назад.

ГОП, КУМО, НЕ ЖУРИСЬ — ІДЕІ МАХНА НЕ ПЕРЕВЕЛИСЬ.

ЛЬВІВ. — Так описує часопис „Українські Вісти“ перше вражіння по розрізанні сторінок „Трудової України“, що там надійшла. Пише:

Зпереду Микита Шаповал, ззаду Микита Шаповал. Вкінці вірую цього вчителя: „Ми не хочемо вірити ані в бога, ані в людскість, ані в право, ані в справедливість, ані в націю, ані в братерство, ані в організм, ані в славянство, ані в Паневропу, ані в федерацію, бо ми віруємо в свободу, яка нам єдино потрібна, як вища можливість жити і розвиватись“.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Magazine published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

З оглядженню невідповідно.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БОРотьба за інфляцію

Від самого відкриття нової сесії конгресу в ньому почалася виразна боротьба між двома струями: з одного боку станули прихильники інфляції, а з другого боку її противники. Інфляція стала одним з найважливіших питань дня. Боротьба деколи ведеться явно-славно за інфляцію, а деколи вона закривається то бонусом, то новими податками, то друком паперових грошей і т. п.

Очевидно, прихильники інфляції висувають її як зараду на теперішній економічний клопотий краю, отже на застій бізнесу, на безробіття, потребу урядової допомоги, високі податки. Вони подають на ці всі клопоти легку зараду: най уряд видрукує більше паперових грошей, себто надрукує багато державних векселів, або най позичить багато гроша на бонди. Най потім уряд пустить ті гроші в рух. Не треба тоді урядові нових податків. Буде податком на запомогу для безробітних, на публічні роботи, навіть на піддержку бізнесів.

Кажуть, що це буде корисне всім класам. Робітники будуть мати більше роботи. Капіталісти й купці будуть діставати кращі ціни за свої виробчи чи товари. Люди, що мають задовжену землю й доми, будуть мати чим заплатити гіпотечку. Довжники звільняться з довгів. Покладеться край депресії й кризі.

Американська Федерація Праці має про цю справу іншу оцінку. В своїй публічній острозі до конгресу з приводу агітації за інфляцію виконний уряд союзу робітничих юній звертає увагу, що першим наслідком інфляції буде піднесення цін на всяке добро, потрібне до життя. Це зрештою є головною ціллю інфляції. Який вплив буде це мати на громадянство? „Ясно, що робітники будуть у рідше некорисним положенню,“ каже Федерація Праці, „якщо ціни на товари зростуть, а робітничая заплата останеся така сама, себто на рівні, на який вона станула в часі депресії, коли не було інфляції, а була дефляція.

„Купну силу народних мас значно зменшено через накидування робітникам зниженої заплати. Купна сила вже досягла такої точки, що робітники нині не встані купувати багатьох річей ані так багато, ані так часто, як давніше. Якщо інфляція має ще більше піднести згору ціни, то купна сила мас буде ще більше обмежена.

„Якщо край хоче взятися за розумну політику, то він повинен наперед постаратися за піднесення робітничої заплати, а доперва потім підносити ціни на товари“. Очевидно, навіть ті, що собі цього бажають, не припускають, що це може статися добровільно, без зусиль інтересованих, без боротьби. І тому Федерація Праці заклинає робітників „почати негайно боротьбу за піднесення заплати та вжити всіх законних впливів і влади до привернення купної сили широким масам народу“.

Це є становище робітників. Інтереси фермерів, головню тих, що мають обдвожені фарми, подекуди будуть інакші. З ними може стати теж частина купецтва.

У цей спосіб на точці інфляції зітнуться противні інтереси різних суспільних верств.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісті“).

ПРОМОВА Д-РА ГАНКЕВИЧА.

В третій день Різдва Свят, в день св. Степана (9-го січня), відновили в год. 10:45 розправу. Промовляв останній оборонець — д-р Ганкевич.

На вступі зазначу оборонець, що він і його товариші боронять молодих людей, що на провеси життя попали в конфлікт із законом і стоять під важкими замітками акту обвинувачення. Закінчених ім злочинів допустились вони з політичних мотивів, значить, з ідейних.

Для оборони байдуже, до якої партії чи політичної організації належали обвинувачені, хочби навіть терористичної, бо оборонці боронять людей, а не організацію, тому, що не мають ні формальної ні моральної повновасти. З тієї причини не боронять оборонці світогляд, тактики поствопання, ідеології чи теж політичної програми ОУН.

Оборонець зазначу, що акт обвинувачення збудований солідно й совісно. Він складається з двох частин: з подробиць, що стосують річевих доказів, і з частини, де обговорюються міжнародні проблеми. Бракує в акті обвинувачення закінчення, а саме: цей солідний акт обвинувачення не дає винування.

Подібно, як д-р Павенцький, оборонець каже, що прокуратор ізжився з актами справи, бо студіював їх упродовж півтора року. Оборонці не мали змоги так довго студіювати, зате вони зглибили душі тих молодих хлопців і дівчат, яких боронять.

Вісью, що докруги неї повертаються всі обвинувачені, є Гриць Мацейко. Оборонець вказує на походження Мацейка й пригадує його працю у Львові як літографічного челядника. Мацейко прийшов до міста з нужди, знайшов призначення в тітці Чучманові. Там — як заявив прокуратор — пізнав товаришів, займався спортом.

Після першого арештування — каже д-р Ганкевич — вернувся Мацейко з якоюсь тайною в душі. Вже тоді мав він за собою схоплення Мицика. Крім цього належав до бівки й навіть визначили його

до виконання замаху на Кособудзького, Бабія, на советський консулат і на друкарню „Праця“. Поліція йому д шукуювала. Все те виворило в душі хлопця той стан, про який говорив прокуратор у своїй промові.

Говорив прокуратор, — каже д-р Ганкевич — що ОУН це сильна й фінансово засібна організація. Міністер Засік нібито власноручно передав Коновальцеві сфальшовані паспортів, і шийк держави теж дають допомогу.

Цеж не зрозуміле, — каже оборонець — щоб така організація могла такого хлопця як Мацейко вислати для виконання замаху на життя мін. Перацького і щоб кілька днів опісля Мацейко не мав, як знівав Мигаль, що їсти.

Чи можливе те, щоб винування замаху на життя міністра був особово, що її назвища не знав краєвий провідник організації — Бандера? Коли до нього привели Мацейка, він нібито ствердив, що Мацейко є неінтелігентний.

Міска до ОУН рідно відноситися, — каже оборонець — всежтаки не слід відмовити їй звичайного „хлопського розуму“. Чому виконавцем замаху на міністра, виконаного на чужому терені, в столиці держави, мав би бути коначно а-нальфабет, і чому треба приняти, що замаховець мав згинуту підчас замаху? А коли не згинув, то слід спитати, чи ОУН не числилася з можливістю, що виконавець стане перед судом і муситиме відповісти за свій учинок і подати його причини й спонуки?

Плац, капелюх і течка — це не остаточні докази, лиш побічні, тому д-р Ганкевич над тими речами не зупиняється. Оборонець обговорює суперечности при зізнаннях свідків щодо одягу, Мацейка. З зізнань тих свідків ніяк не можна зидентифікувати особи винування. Найбільш обтяжуючі доказ, сорочка — теж не втримався після зізнань знавця Ігнатівського, що виказав рідницю вимірів сорочок. Що до фізичних прикмет Мацейка, то найближча родина ствердила, що це сухітник. Важко повірити, щоб Мацей-

ко міг забігти на 6-тий поверх, збігти вниз і зробити 50 км. лішки.

Оборонець вказує, що Мацейко мав нахил до фантазування. Вишаний передтим до знаха на Кособудзького й обоюкуючися, що викричить його участь у тих замаху, утік. Не маючи середників до життя, признався Малюці до вбивства міністра, щоб тим чином дістати грошеву допомогу ОУН і поміч в утічі.

Оборонець пригадує слова прокуратора, мовляв, убивство мін. Перацького Мацейко це в рівній мірі історичний факт, як і вбивство Анджеев Потодзького й замах Федіка на марш. Пілсудського.

З тих трьох фактів лише другий є правдивий.

На підставі правосильного засуду — говорить д-р Ганкевич — заявляю, що стріл Федіка був спрямований проти воев. Грабовського. Федік задумував передати револьвер марш. Пілсудському, однак поліція схопила його (Федіка). Марш. Пілсудський, слуханий як свідок, сказав: „Виключаю, начеб син Федіка стріляв до мене“.

Так теж і Мацейко не є винуватцем замаху на мін. Перацького — каже д-р Ганкевич.

Підгайний.

Підгайний — каже оборонець — говорив у слідстві дуже багато, та це все належить до компетенції львівського суду. У варшавській справі дуже мало. Будучи в слідчій в'язниці, думав Підгайний, що його товариш, Степан Долинський, утік за кордон. Щойно з акту обвинувачення дізнався, що Долинського арештували. Під впливом першого відруху Підгайний спростовує на письмі зізнання щодо Долинського, а ще перед закінченням слідства відкидає все те, що наговорив у варшавській справі. Головно відкидав на те, що не міг бачити на горі „Страшеня“, підчас зустрічі з Бандерою, що третій осібняк — Мацейко. Далі відкидав те, що відносилось до звязків Лебеде з Малоюцою. Як Підгайний так і Мигаль відкидали свої зізнання щодо осібняка, який привіз ім вістку про побут мін. Перацького в Стрию.

Щодо револьвера, то нема доказів, що Підгайний, передаючи його Бандері, знав, що це револьвер, признаний для вбивства міністра. Не було — каже оборонець — потреби вислати вирізка з національні складові частини. З кожного слова, з кожного руху цього мужа промовляла безмежна ненависть до віденського центру“.

Тимчасом у Празі організував д-р Бенеш невелику групу однодумців, котра потім себе „мафією“ назвала. Назва та не була щаслива, бо в полудневій Італії було давніше таке дуже розгалужене таємне товариство злочинців, що називалось „мафією“. Але чеська „мафія“ стала славна власне як дуже заслужена, патріотична організація.

Італія, котра перед війною належала разом з Австрією, Угорщиною й Німеччиною до так званого „потрійного союзу“, не станула була — як би повинна — по вибуху війни по стороні своїх союзників, але аж до травня 1915 р. задержувала (знаний нам з сумного боку на Великій Україні) „нейтралітет“ — (перекручене Москалями слово „неутралітет“, неутралітет). Масарик поїхав у грудні 1914 р. з дочкою Ольгою до Риму, щоб на місці переконатися про стан справ. Це не подобалось австро-угорському послові в Римі і він зателеграфував до Відня, щоб Масарика, як лише вернеться, арештувати. Але про це довідався д-р Бенеш і умовленими словами зателеграфував до Масарика в Рим, щоб не важився вертатися.

„Веку Нового“ до Варшави, бо день пізніше вся варшавська преса писала про побут мін. Перацького в Східній Галичині. Кашерова зізнала, що вирізок надійшов у перших днях побуту Лебеде в її мешканці, а тому мусів надійти в другій половині травня 1934. А мін. Перацький був у Стрию 6. червня. Свідок Сухенек-Сухецький зізнав, що про поїздку міністра ніхто не знав, тому цей візд не міг бути умовленим знаком між Підгайним і Лебедем.

Говорив прокуратор, що про Підгайного кружляли легенди, почавши від того, начеб він був одним із убивників кур. Собінського.

Тут оборонець вказує, що Підгайний учився правильно і в присовімі віці скінчив студію.

В записнику Підгайного є слово „Орко“, про якого каже прокуратор, що це Ониськевич. Це правда, однак Ониськевич — це син священника з рідного сіла Підгайного. Підгайний мав доручення від Ониськевича купити для нього каліші. В записнику були години відвіду рідних поїздів, навіть радехівського. Легітимація Романа Шухевича „Опекі Здоров'я“ знайшла у Підгайного тому, що він користувався нею, коли на лещетах зломив ногу й лежав у хаті Шухевича й туди ззивав університетського лікаря.

Підгайний не був боевим референтом. Як би ним був, то не хто інший, тільки він організував би замах на міністра й він висилав би Мацейка, він вишукав би „хати“, давав Мацейкові револьвер.

Страшні зізнання Підгайного, — каже оборонець — однак стосують вони головню львівської справи, щодо якої вже виготовили акт обвинувачення.

Оборонець просить звільнити Підгайного від заміт, що стосують варшавського замаху. За арт. 93 і 97 відповість Підгайний перед судом присяглих.

Лебедь.

Це „нелегальна людина“. Від ранньої молодости переслідує його поліція. Лебедь у слідстві не признався до ОУН, зате признався, що жив як нелегальна людина. Акт обвинувачення закидає Лебедеві, що був у Бельгії, Берліні, Празі, Женеві й у таборі „Устраші“. Позатим він нібито організував напад на пошту в Городку Ягайлонським. В тій справі зі-

знавав Жураківський, який не міг у Лебеде пізнати його організатора.

З черги обговорює оборонець справу двократного побуту Лебеде у Варшаві, а це в 1933 і 1934 році. Щодо першого побуту, то справа не висвітлена. Служниця Вронцбергів не могла в Лебедеві пізнати льокатора Вронцбергів. Виїзд від Вронцбергів наступив буцім 6. грудня, однак в актах є докази, що 7. грудня арештували Лебеде на чесько-німецьким кордоні.

Побут Лебеде - Сваричевського у Варшаві між 15. травня й 15-тим червня 1934 р. — безсумнівний. Цей побут мотивує оборонець почуваннями любови до Гнатківської, причому вказує на її письмо до нього. Лебедь забув про безпеку арештування, що йому грозила, про стежні листи й приїхав до Варшави. Тут шойно переконався, що грунт гарячий і тому рішив виїхати через Гдиню підчас „свента можа“.

Суперечність зізнань Лебеде і Гнатківської про 15. червня оправдує оборонець тим, що Лебедь зізнав неправду, щоб ратувати Гнатківську.

Після вбивства міністра 5 осіб покинули Варшаву. Це: Лебедь, Гнатківська, Мацейко, Федіна й Мосдорф. Про те, де перебував Мосдорф, довідався оборонець шойно підчас розправи.

Д-р Ганкевич заявляє, що велику вагу приписує телефонічній розмові Мосдорфа з секретарем міністра, Ставціким, а саме словам Мосдорфа: „буде запізнано“.

Пачка з річами Лебеде, видана німецькою поліцією, мала інший вигляд після арештування.

Щодо того, чи Лебедь дійсно займав в ОУН визначне становище, нема ніяких доказів. Навіть Малоюца, який докладно знає справу, сказав, що він, мовляв, допускає, що Лебедь займався у Варшаві розвідкою. (Кінець буде).

Тайна.

— Що причинилося до того, що ви дожили такого поважного віку, пане Померанец? — питається газетний репортер.

— Бачите, це моя тайна, а саме: я їв три рази денно багато цибулі.

— Що ви кажете?! І щось таке могло статися тайною?!

Д-р Кирило Трильовський.

Д-Р ТОМА Г. МАСАРИК ПРЕЗИДЕНТ-„ВИЗВОЛЬНИК“ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

Говорючи про саяо збіжевої біржі (пльодинової бурси), годі мені не згадати про віче, яке Масарик і я скликали були до неї в червні 1908 року, щоб запротестувати проти переслідувань товариств „Січей“ галицьким урядом. Таке протестаційне віче в „Золотій Празі“ дуже було не до смаку галицько-польським верховадам, але воно причинилося до того, що часом — по моїй конференції з намисником Божинським — ті переслідування устали. До тої конференції (за почином самого Божинського) довідав пок, посол д-р Е. Олесьницький і його лист у тій справі є ще досі в мене.

Як уже знаємо, партія „реалістів“ зорганізувалася в 1900 році. В тім самім році і її організатор, а Масарик окрім цілої низки статей по часописах видав брошуру п. з. „Пріродне й історичне право“. Він доказував у ній, що кожний нарід має вже з природи право мати свою державу, а не лише на підставі історичного права, то є тому, що він уже колись у минулій історії мав державу. Хоч би її ніколи не

мали, а певно, що зискають на тім і краї і громади“.

І тут треба було удатися з клерикалами, а 2 травня 1908 р. говорив Масарик підчас дебати над наглим внесенням українських послів у справі надужить підчас соймових виборів в Галичині.

Також іще в 1908 р. прийшло до великої дебати над г. зв. „справою Вармунда“. Був це професор в університеті в Інсбруку, котрий дозволив собі скритикувати одну папську буллу. Йому за це уряд не дозволив далше викладати. Масарик дуже гостро скритикував таке поступовання, а коли повстала чехословацька держава, запросив Вармунда на професора німецького університету в Празі, де він недавно й помер.

В 1909 р. прийшло знову до іншої великої афери, а саме до процесу в Загребі за голову зраду проти 63 сербів і хорватів, котрим очевидно грозила велика кара. Масарик розслідив справу на місці і переконався, що обвинувачення внесені на підставі документів, сфальшованих в австро-угорським посольстві в Білгороді. Масарик виказав власне сфальшування і остаточно для уникнення далшої компротіації царя здержав цілий процес і всі ув'язнені вийшли на волю. Масарика це коштувало багато праці, здо-

рочля і коштів, але остаточно за його старанням побідила правда. Імя його стало славне в цілій Славянщині.

Тимчасом наближалася велика історична подія, а підчас дебат у делегаціях над зброєними в 1911 р. мав Масарик нагоду зазначити також своє становище супроти Росії. Він сказав: „Я не ворог російського народу, але я є засадничий ворог урядової Росії“. Коли взяти на увагу тупе чеське загальне москвофільство, то треба признати, що це було дуже відважно сказане.

Колиж у листопаді 1912 р. вибухла війна між балканськими державами, то Масарик особисто поїхав до Београду (Білгороду), і переконавшись про властивий стан справи, вступив рішучо в делегаціях за додання сербів пристани над Адриатським морем. Колиб Австро-Угорщина помогла була сербам це досягнути, не булоб замаху на архикнязя Фердинанда в Сараєві 28. червня 1919 року, і не було би світової війни.

Однакож та війна вибухла, і проти Австро-Угорщини та Німеччини станув майже цілий світ. Масарик бачив, що Австрія не вдержиться, що вона мусить розлетітися, що тепер буде відповідна пора відновити стару, самостійну чеську державу.

Отже вся його енергія, знан-

ня і сприт звернулися в тому напрямі.

Війна вибухла з початком серпня 1914 р., а вже у вересні порозумівся він зі своїм учеником, д-ром Едвардом Бенешем, щодо далшої акції та через Німеччину поїхав до Голландії, а звідтам поінформовував про стан річей в Австрії своїх приятелів журналістів англійських, Стіда та Сетона Вотсона, і французького історика Ернста Дені. Той Дені зробив чехам підчас війни і безпосередньо по війні такі великі прислуги, що чехи прозвали один залізничний двірць у Празі „Денісове надраж“.

В Роттердамі мав Масарик ґрунтовну конференцію з Сетоном Вотсоном і вручив йому потрібні матеріали в цілі написання і вручення предстваникам антанті меморандума, що жадало на випадок нової організації Європи для чехів самостійної держави, котра ім належить на підставі природних і історичних прав.

Вертаючись до дому, вступив Масарик до Берліна, де між іншими говорив з професором д-ром С. Зангером. Цей каже про ту стрічу таке: „Вражіння, яке на мене тоді зробив Масарик, було надзвичайне. Він був цілий перенятий своєю провідною думкою. Вона полягала в тім, що ось надійшла історична хвиля, коли Австрія мусить розложитися на свої

національні складові частини. З кожного слова, з кожного руху цього мужа промовляла безмежна ненависть до віденського центру“.

Тимчасом у Празі організував д-р Бенеш невелику групу однодумців, котра потім себе „мафією“ назвала. Назва та не була щаслива, бо в полудневій Італії було давніше таке дуже розгалужене таємне товариство злочинців, що називалось „мафією“. Але чеська „мафія“ стала славна власне як дуже заслужена, патріотична організація.

Італія, котра перед війною належала разом з Австрією, Угорщиною й Німеччиною до так званого „потрійного союзу“, не станула була — як би повинна — по вибуху війни по стороні своїх союзників, але аж до травня 1915 р. задержувала (знаний нам з сумного боку на Великій Україні) „нейтралітет“ — (перекручене Москалями слово „неутралітет“, неутралітет). Масарик поїхав у грудні 1914 р. з дочкою Ольгою до Риму, щоб на місці переконатися про стан справ. Це не подобалось австро-угорському послові в Римі і він зателеграфував до Відня, щоб Масарика, як лише вернеться, арештувати. Але про це довідався д-р Бенеш і умовленими словами зателеграфував до Масарика в Рим, щоб не важився вертатися.

Гарно! Але звідкиж Бенеш довідався про небезпеку, що грозила Масарикові? Отже справа малася так: Чехів було в Австрії на вищих і нижчих становищах дуже багато. І ті галицькі поляки, що зуться Досталік, Долежал, Драгокупіль і т. д. — це все потомки урядових-чехів, насланих нам із Відня. Вони як римо-католики тут спольнізувались (як і німці — Шмідти, Затнери й інші) зокрема тоді, коли з поляками поженилися. В цей спосіб скріпилися тут поляки дуже цінним людським матеріалом, не обтяженим спадковим старожягетським маноріями.

Тих чехів, зокрема „возних“, про назвиці Новак, Бенеш, Прохаска і т. д., було й у Відні немало, а сам Масарик, говорячи зі мною про царя Франц Йосифа, називав його жартом „дер альте Прохаска“, то є „старий Прохаска“.

Досить, що підчас війни служив у міністра справ внутрішніх, Гайнольда, як підручний воєний, чех назвищем Кованда. Отже він то приходив уночі до бюрка мін. Гайнольда, викрадав тайні акти і заносив до чеського поета Махара, що служив у Відні в банку. У Махара ті документи переписували, а Кованда забирив їх назад та вкладав знову до бюрка Гайнольда.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„ЧИ МИ МОСКАЛІ?”

У Монтерейо, головній промисловій місті Мексика, зарядили деякі робітничі юні генеральний страйк на 24 години. У самий день страйку великі маси населення міста вийшли на 3-годинну вуличну демонстрацію проти генерального страйку.

Закидують цьому страйкові, що його зарядили комуністичні агітатори під командою Москви. Підчас демонстрації кричали: „Ми мексиканці, а не москалі!”

Що сказали мексиканці, якби вони так мали практичну стичність не тільки з московськими агентами, але й з московськими зайдами, що чіпляються на мільони, як це було з українцями?

УКРАЇНЦІ ПРО МОСКАЛІВ.

На Великій Україні є фраза: лаятися по московському. Це не значить: лаятися московською мовою. Це значить: стільки, що: лаяти в батька, або лаяти в матір.

Фраза: підпускати москаля, та фраза: підвозити москаля, значить стільки, що брехати, натягати, обдурювати, обманювати.

Ці фрази, що стали віковичною частиною української мови, є немовби пам'ятниками народної пам'яті українців про москалів. Це та московська культура, що її москалі привезли на Україну.

ЯКА ТЕПЕР МОСКОВСЬКА КУЛЬТУРА?

Джордж Совл, співредактор тижневика „Нью Репоблік”, пише в ньому свої даліші завваги про умовини життя під більшовицьким режимом.

У другій статті він відповідає на питання: як стоїть життя під більшовицьким режимом під матеріальним та культурним і духовним оглядом?

З матеріальної сторони життя він згадує про поживу, оділля, мешкання, а далі такі речі, як: перфуми, косметики, годинники, ювелірні прикраси, фотографічні апарати, фонографи, вудки, тенісові сітки й автомобілі.

Правда, це все належить до матеріальної сторони життя, але чи й це також не належить до культури? Най буде, що назвемо це матеріальною культурою, але всетаки чи не буде це культура, чи не її частина?

НАСТАВЛЕННЯ ДО МАТЕРІАЛЬНОЇ СТОРОНИ ЖИТТЯ.

Навіть якби сказати, що культура це тільки той бік життя, що Совл називає його духовим, то й тоді він самий про матеріальний бік говорить річі, які певно треба назвати духовими.

Він саме розглядає закид, котрий вороги комунізму часто роблять комунізму, а саме, що комунізм поставив собі за ідеал завести в світі під матеріальним оглядом „монастирську рівність”. Значить, закидають комунізму, що він хоче завести рівність у бідноті, та цю рівність у бідноті проголошує ідеалом, себто цілком комуністичного ладу.

Проголошування чогось ідеалом, наставлення до чогось — це вже не матеріальна справа, а духовна, бо це справа думання, чи почування, чи хотіння.

Ось цю стороною й матеріальна сторона життя, якби її вже культурою не називати, зв'язана з духовним життям, з культурою.

ПЕРЕМИНА В НАСТРОЯХ.

Під тим оглядом Джордж Совл спостеріг під більшовицьким режимом поважні зміни.

Колісь у більшовицькій Росії вважали ідеалом рівність у бідноті, „монастирську рів-

ність”. Нині, каже Совл, там інакше: комуністи люблять гарно вбиратись, уживають перфум, „манікують” нігті, носять годинники, тощо. Де-хто вже має автомобілі, і серед людей дуже загально поширена амбіція, щоб мати автомобіль.

Було колись, що це все вважалося в більшовиків буржуазними забаганками, непристойними для більшовицьких ідеалістів. Більшовицький ідеаліст мав бути розхристаний, одитий якбудь, від нього мали чути піт і олії з машини. Золоті річі — це були панські витребеньки, а всі автомобілі, державні чи міські, були урядові. „На дачу” їхала тільки буржуазія або „кулаччю”.

Нині, образ змінився. Чоловік може бути правовірним комуністом і бути напудреним, щоб не чути від нього поту або фабричного олію. Можна бути правовірною комуністкою й мати „манікуровані” нігті. Можна мати кулочки в вухах і не бути посудженою в „кулачних поглядах”. Можна мати вимиту шию й не бути посудженим за комуністичну ересь.

Чи не змінилася культура?

ЩО КОМУНІСТ, ТО...?

„Як ми зможемо держати автомобіль”, говорила жінка одного лікаря, „то будемо жити на дачі й будемо держати собі собаку”.

Ця амбіція мати собаку, це вершок більшовицької культури.

Бо відомо, що годинник крім вартости прикраси має ще вартість показника часу. Фотографічний апарат, фонограф і радіо, бандура й вудка — все це приносить користь. Але пощо собака?

Для власника дому, що боїться злодіїв, вона потрібна. Для пастуха овець — собака вівчарка. Для підприємця, що розводить собак, расова собака. Але пощо забаглося комуністці мати собаку?

Казали комуністи, що собак держать люди, які не мають кого любити. Чи пак люди, котрих ніхто не любить. Отже при чому тут собачка комуністці? Невжеж вона не любить народних мас, а народні маси не люблять її?

СЛІДАМИ ПОЛЬЩІ?

Що то буде, як ця мода держати собак поширяться в комуністичній Росії?

Колісь, кажуть, у Польщі дячок насміхався з хлопця: „Був я”, каже, „на ярмарку. Бачу, що хлоп то свиня”.

Тішився пан, що так хитро злисував ярмарок, де кожний свинянин вивів свиню на продаж, що з того вийшли кпини з селян.

„А й справді, паноньку”, каже хлоп, „а що пан, то собака!”

ДУХОВА КУЛЬТУРА.

Далі Совл уже розбирає духову культуру більшовицької Росії й говорить притому про російський театр, про літературу, про малярство.

Каже притому, що театральні штуки дуже добрі, книжки дуже популярні, а малярством усі цікавляться.

Так пише автор, котрий у попередній статті признався, що не знає московської мови. Що він може знати про театральні вистави, і що він може знати про московські книжки? Хіба на основі того, що перекладене на англійську мову. Поза тим хіба стільки, що спійти про барви.

ПОПУЛЯРНІСТЬ МАЛЯРСТВА ЯК ПРИЗНАКА КУЛЬТУРИ.

Він може говорити про малярство, бо воно зрозуміле людині, без огляду на її мову. Автор каже, що як він їхав на Чорному морю, судно маю-

причалити на якийсь час в одному місті. Заряд корабля сповістив пасажирів, що в місті є музей одного маляра, що любив малювати море. Всі пасажирів корабля, каже автор, поволілися до музею, до якого було дві милі.

Це відай має доказати культурність москалів. Та автор додає: „Мимоходом кажучи, маляр не добрий”.

Чи вести товпища до збирки образів кепського маляра це ширення культури?

КОМУНІСТИЧНІ БОВДУРИ.

Замітно, що власне про малярство й різьбу автор має самостійну думку.

„Нема сумніву”, каже він, „що нема нічого страшнішого від тих численних, усюди прямих портретів Леніна, Сталіна й інших політичних сваточів”.

Чи й це не є цікавим культурним фактом? Чи пустивсь би провідир у справді культурним народі на таку грубу й масову самохвалбу? І чи не говорять це теж вимовно про культуру самого лідера?

ВІЛЬНИЙ ЧАС.

Дивується далі американець, що в комуністичній Росії люди мають так багато вільного часу.

„Горожани в Советах домагаються вільного часу, так як вони домагаються інших вартісних річей у життю, як літератури й театру, навіть при низькій промисловій продуктивності”.

Значить, промисли ще виробляють мало, але „советські горожани” домагаються вільного життя й гарних річей, як література й театр.

Як вони вспівують? Ясно: забагатіла наша советська Росія: поли ріже, спину латає.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КОВТЄВІД, П. А. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, подає до відома, що збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, в церковній галі зараз по Ст. Божій. Просимо всіх членів, щоб прийшли на збори, бо маємо важні справи до долагодження. Річні збори відбулися 28-го грудня. Вибрано такі: новий уряд: Михайл Пик, пред.; Гр. Задорожний, зас.; Михайл Кобилянський, кас.; Ст. Прийма, зас.; Панько Турчин, секр.; Павло Заплітний і Григорій Задорожний, контр. комісія; Гр. Паховичини і Теодор Кобилянський, контр. хорих. Подаємо до відома, що збори будуть відбуватися в другу неділю по першій. — Н. Турчин, секр.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Я. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, в годині 2-їєї пополууді, в Українській Галі на Норт Гудман. Просимо членів прийти на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до долагодження. — Н. Головак, секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

ЗАЯВА

3 причини поширювання несовісними людьми ложних вістей заявляю, що я не є в спілці з ніякими різницько-мясарськими корпораціями і в них не маю ніяких уділів. Також неправдою є друга поголоска, що мої вироби продають по декотрих коршмах (салюнах) і склепах. Я не продаю до ніяких склепів і всі мої вироби можна дістати ЛИШЕ В МОЇХ СКЛЕПАХ у Нью Йорку і Брукліні.

ІІ. СТАСЮК

124 ПЕРША ЕВЕНЯ, НЬО ЙОРК, Н. Й.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В JERSEY CITY! УВАГА!
ЖІНОЧИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТ. КЛУБУ
отрим повідомляє, що обходитиме (як і кожного року)
СВЯТО ДЕНЬ МАТЕРИ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1936 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Просимо всі українські товариства, братства і сестрицтва здержитись від влаштування підприємств на цей день, за що дякує
Заряд Жіночого Відділу У. Д. Клубу.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 P.
відбудеться
ВЕЛИКИЙ ПАРОХІАЛЬНИЙ БАЛЬ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
Першорядна Орхестра „ВАНАТА”.
Початок в годині 6-тій ввечір. Вступ 35 центів.
Всіх українців, місцевих і з околиці, запрошає
Комітет.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКР. ЗАПОМОГ. ТОВ. ДНІСТЕР
відділ 361 Українського Народного Союзу
влаштується
ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
В СУБОТУ, ДНЯ 15-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 P.
Початок в годині 7:30 ввечір.
Вступ 50 центів. Музика добірна.
Товариство Дністер запрошує хвалебно громадянство прийти на наш баль, де при звуках доброї музики весело забавитесь, як ріднож будете мати нагоду випитись в члені О.В. Дністер і У. Н. Союзу: будемо приймати без оплати вступного.
За добру забаву ручить — Комітет.

РОШІ
ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.
• Продаємо шифарти на всі лінії до краю І з краю до Америки.
• Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав кравчих.
• Продаємо і вимірюємо доми і ферми і полагоджуємо всі тутешні справи реальностей.
• В кожній справі просимо кожного Українця в Америці улаштується в повних справах до свого українського бора котрого власником від 20 літ є Анті Пашук. Адреса така:
ANTHONY D. PASHUK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

Священик до в'язня, що лежить на смертній постелі:
— Тепер, коли ви погодилися з Богом, можете упорядкувати всі ваші земні справи. Може маєте щонебудь, що віддасте в спадщині своїм?
— О, так, прошу отця, маю ще вісім літ в'язниці до відсидження.
— Слухай Мориц, як тобі не соромно — маєш такий гарний, новий плащ, а такі старі, подерті штани?
— А ти гадаєш може, що в гостинниці можна так легко вимінати старі штани?

УКРАЇНСЬКІ ОСВІТНІ ВИМОГИ Й НАДІЇ

Шкільна політика Польщі вказує, що українська молодь для Польщі не існує як щось окреме. Непольську молодь загалом береться настільки під увагу, щоби „кожний у Польщі народжений і в Польщі живучий українець, жид чи німець, заки стане свідомим працівником на полі культури свого стисло-шого суспільства, відчував і розумів, що має бути передосім добрим громадянином Найяснішої Річипосполитої”. Так свого часу проголосив був міністер освіти, С. Червінський. А уступаючи недавно прем'єр, Януш Бдживич, так оформив свій виговний ідеал (у бюджеті комісії союму 18 січня 1934 р.): „Головна польська виховна думка полягає на змаганні осягнути переміну психіки молоді цілого громадянства в напрямі пробудження і вироблення почуття державної солідарности, почуття збірної відповідальности за долю своєї держави, почуття жертвенности й охочої служби для тієї держави”.

Надобавок польські чинники всіх таборів накликають себе взаємно до діла, до чуїности, бо „польське село горить”, „Век Нови”, показуючи всякі страхити в роді тих, що „ми втратили пів мільона гектарів землі і поверх пів мільона польських душ дісталися в чужі, нам ворожі руки”. Товариство Школи Людової (TSL), що ширить польонізацію на українських землях, закликає творити „порозумівачі комітети”, що мали би надавати напрямком праці всім існуючим на „окраїнах” польським товариствам. На нарадах у тій справі бувають усі урядові чинники, що дотепер уважали себе „монополістами” від „державницького виховання” і голосять потребу співпрацювати з ширшим загалом в інтересі польськості на тих нещасних „окраїнах”.

Алеж крім того ми маємо ще й наші тісно національні виховницькі вимоги до школи. Потреба не то нашого розвитку, але просто — існування вимагає, щоби шкільна виховна система проводила нашу національну ідею, ідею почування й зв'язку з власним народом, ідею української культури, духовної соборности, української національної одноцілості. Ця основна вимога родить другу, вужчу: для української дитини українська школа з українським учителем, бо тільки ті чинники можуть уповні плекати найвищі ідеали української культури, соборности, національної єдності. Очевидно, що тих ідеалів не можна плекати

без науки української мови, української літератури, без навітлення національного містецтва і всього того, що націю відріжнює від інших. Не можна зашпелити українській молоді вищих національних ідеалів, коли наука історії буде узгляднювати тільки слабощі, чи хвилеві тактичні моменти, що у відірванні від цілості могли би піддурювати опінію про вічне тяготіння України до вишости Польщі (боротьба Болеслава Хроброго з Руссю, відзискання Червоної Руси, ідея Сагайдачного, гадяцька умова і т. п.), коли самостійницькі прояви буде трактувати як „бунти”, коли буде перечеркувати історію України від Мазепи, збувати нічим українську державу від 1918 року, чи беретти молоді, перед думкою про національну тожсамість з українцями в Соведах, Буковині чи Закарпатті.

Тому, коли по словам голови Української Парляментарної Репрезентації (УТР), Василя Мудрого, (висказаними до редактора польського часопису „Бунт молодих”), по занеханні поозити в соймі з нагоди ухвали нової польської конституції, „настала атмосфера довіря”, українські представники висунули перед польським урядом програму нормалізації відносин, а в першій мірі: „університет, вселюдні школи, повернення гімназії в Тернополі” (слова згаданого інтерв'ю).

Чи значачи такий дійсний стан, всі ми як слід порозуміли цю руйну загрозу, що може в дальших наслідках завалити все, що варіад зате створив, а навіть зруйнувати основи державотворчої думки? Чи маємо ждати на сповнення вимог У. П. Р. в освітньо-шкільній ділянці? Чи маємо може разом з поляками радіти з теперішнього керівництва освіти, міністра проф. Д-ра Войтіха Свентославського? Маємо радіти з того керівництва ніби тому, що він виступав колісь проти в'язнення представників давню в Польщі заклинени й занедбану формулу, що „перше й найбільше завдання — це виховання й вишколення характерів”? Алеж цей міністер у тій самій розмові також підчеркнув, що своїм начальним завданням уважає „розв'язання низки питань, щоби творче зусилля оцих розвинути й могутности держави”. Про українські культурні вимоги не згадував.

Чи не будо доцільніше, якби ми так яскравим зусиллям зосередили нашу увагу на цей відтинок виховання й навчання й усім нашим еством, усією маральною й фінансовою спроможністю не то протиставились всім планам на винищення нашого імені на наших землях, але виявили себе не тільки „співласниками”, але справжніми господарями на прабатьківській землі!

Це слід би нам заздальгідь обміркувати й відповідно поставитися.

Одна мама віддала дочку за двіця. Вже від першого дня між тещою і зятєм почалося ворогування.
— Скажіть мені, любий зятю, — після одної з чергових суперечок спитала теща — як ви поводилися з вашою першою тещою? Бож ви були вже раз женатий. Невже ви з нею так воювали, як зі мною??
— О, ні... — відповів зять.
— Чомуж це?
— А тому, що моя перша теща в одній справі була мудріша від вас...
— А саме?
— А тому мудріша, бо вона, заки я ще став її зятєм, перенеслася на той світ...

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

YOUTH CLUB COUNCIL OF NEWARK

Another definite step forward in Ukrainian youth progress in Newark, N. J. is the recent formation of the Ukrainian Youth Council of Newark...

Ambling on we pause at the Parish Hall where the Choir "Boyan" is having their bi-weekly rehearsal.

Leaving the choir we stop for a look-in on the Ukrainian Catholic Girls.—Sh...They are discussing last minute details of the dance they are giving on the first.

Ah! Here we lend an ear to the Red Cross Girls. A dance is in the offing and the tickets are going fast.

Our walk takes us to the headquarters of the "Rising Star," where the staff is busily engaged in preparing the anniversary paper, which is to be a sumptuous affair of extra pages and a picture of the staff.

Following the trend of a group of young people we find ourselves in the midst of a meeting of the Club Mazeppa, Youth branch, No. 183 of the Ukrainian National Association.

Mr. John Ewanchuk is prominently active in it and, we confess, is forced to do the most work. It is the ambition of the club to present its own talents in a concert and play, scheduled for March.

We've exhausted ourselves in our week of club rounds, so with a ho-hum and a "dobranitch," we retire temporarily.

—Alexandria and I—

UKRAINIAN PROGRAM IN LOS ANGELES

At the Arts, Philosophy and Literature Division of Dr. Frederick Roman's Forum in the City of Los Angeles, on the 29th day of January, 1936, a short resume of the history of Ukraine was delivered by Mr. Wilton A. Earnshaw.

Many people expressed their great interest and remarked that they had never before understood matters clearly about these people and were glad of this opportunity to learn more about them.

Mr. Earnshaw's wife, Stephanie Senchyna Earnshaw, herself a Ukrainian, sang Ukrainian folk songs and explained their meaning. The audience was delighted.

Mr. Earnshaw was accompanied on the piano by a Mrs. Margaret Campbell, an American girl who was of great assistance in transposing and arranging some of the music and who did it with the love and understanding of a native.

Altogether it was a very successful evening and a great deal of good was accomplished here to further better understanding of our people.

IT IS ONLY FAIR

Quite inadvertently my article, "Ukrainian Youth Program in Newark," appearing in Jan. 25th issue, omitted to name those singing in the girl's group. Since the boys were named, it is only fair to name the girls, so here they are: Katherine Stee, Anna and Sophie Shumeyko, Palagia Prychoda, Tillie Paraschuk, Katherine Bahney, and Irene Bakum—all members of the Ukrainian Social Club, which presented this program.

A FRIEND.

WILMINGTON LEADING TRI-CITY LEAGUE

By soundly thrashing the "Philadelphia Ukrainians," 57-19, and posing out the "Chester Ukrainians," 23-22, the "Wilmington Ukrainians" are now leading the race for the "Ukrainian Tri-City Basketball League" crown, with two wins and no defeats.

The ease with which the Philadelphiaans were disposed was surprising. Every Wilmingtonian scored, sinking a total of 24 field goals to the opponent's 6, and the outcome was never in doubt.

The Chester-Wilmington game, however, proved to be different. Chester held a slight edge throughout, until Tyrawski sank a beautiful mid-court shot in the final seconds of play, to eke out a great victory over the heralded Chesterites.

The nucleus of the Wilmington courtmen is: Jaremchuk, Bilinski, Zankowski, Tyrawski, Fritz, Mahowski, Jewell, Maruski and Malley. All the players are under 22, newly informed and are out to play any nearby Ukrainian team on a home and home basis.

AL YARR.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.

Відчит про Україну.

Дня 29. січня відбувся в Лос Анджелес відчит про Україну, що його вголосив п. Вилтон А. Іршов в "Arts, Philosophy and Literature Division of Dr. Frederick Roman's Forum."

По відчиті відбулася дискусія.

Багато присутніх виявили велике зацікавлення Україною й українською справою і домагалися дальших подібних викладів. Пані Іршов, подруга прелеганта, з роду українка (Стефанія Синчина) співала українські пісні і пояснювала їх зміст.

Назагал це був гарний вечір, який збудив серед американців більше зацікавлення українським народом і його культурою, а тимсамим був корисним і для нас, українців.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Свято Злукі.

Падають навіть народи великі, але гинуть лише народи підлі. А українці не були ніколи підлим народом. Патріотичний дух українського народу не опускав його в найтяжчих хвилях.

Такий настрій привів до славних днів 1917—18—19—20 року. Йоскресла слава Хмельницького, Богуна, Кричевського, Кривоноса, Ничая і Морозенка. Слава вільної, самостійної і соборної України. І так, як колись Хмельницький — ввійшли українці знову 17 літ гому — у Київ на Софійську площу, щоб проголосити тут волю народу України до вільного і об'єданого життя на рідній землі.

Без великого і шумного оголошення зійшлася українська громада Філядельфій громадно і достойно в неділю,

дні 26. січня, до української галі, щоб відсвяткувати цю історичну традицію злукі українських земель. Свято відбулося заходом Злучених Українських Організацій (д-р Володимир Галан, голова). Святочну промову вголосив генерал Володимир Сікевич. Концертні точки були віддані з високим артистичним знанням. В концерті виступали: проф. Філіп Дубас, скрипак-соліст; пані Анна Мельник, сопран; сестри Келічава, вокальний дует; оркестра під проводом проф. Ф. Дубаса; а найвідрадінішим явищем цього свята була злука хорів, а то: Співацького Кружка ім. М. Шашкевича з Френкфорд (дир. Павло Баглай) і Катедрального Хору ім. М. Лисенка (дир. Василь Коцюбинський). Оба злучені хори були під управою п. Павла Баглая. Супровід фортепяновий був у руках пані Катерини Дубас і панни Марійки Кіс.

Чистого доходу було \$55, які вишлеться на народні цілі. П. Д.

ВІДОЗВА

Дорогі країни! Ми розпочали будувати в нашому селі дім читальні "Просвіти". Як Вам відомо, нас є мала горстка і нам господарське лихоліття не дає змоги власними силами докінчити так добре нами зачатє діло, себто наш Народний Дім, в якому буде освідомлюватись наше молоде покоління.

Звертаємось до Вас всіх братів і сестер за морем з просьбою надіслати грошей!

МАРІЯ КУЛИНИЧ (ШУТАК), П. МАТВІЙЧИНА. Адреса: 44 Hallett St., Winnipeg, Mann., Canada.

ШИФКАРТИ

на найбільшій та найкоршій кораблі на всі прогулянки і до всіх країв. Воготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — паспорт, Візи, переклад, апостілі, вітиші, і тому наш пасажир не має клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилемо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО несподіваним загибати, відповісти до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповісти до теперішніх обов'язкових законів в країні. Кошти, повноваження, акти дарювання, доповіді скріпки і всі інші документи.

Проблемо ДОМИ та річки Бізнесу по дуже приступним цінам. Годається у всіх справах до нашого ІНОТАРІАЛЬНОГО БЮРО по совісній пораді та регулярну обслугу.

S. KOWBASNIUK 277 E. 10th STREET, (між 1-ю і 2-ю Евеню), NEW YORK, N. Y.

лепти на згадану цілю. Ми знаємо, що й у Вас нема гаразд, а всежтаки Вас хоч ніхто не переслідує на чужій землі, тай жаєте вольну волю. А в нас цього нема. Та ми на це не зважаємо, а таки бажаємо дійти до цілі. Ми віримо, що вислухаєте нашу просьбу та додастьте нам охоти до праці, Голосно просимо жертв від тих, що походять з Маджарок, Боратина, Кюсова й інших сусідніх громад. Імена всіх жертводавців будуть списані на пропам'ятній таблиці, щоб наші просвітяни знали, яких маємо за морем добрих рідних братів і сестер. Жертви просимо слати на руки комітету або до старого краю або в Канаді на подану нижче адресу.

Краєва адреса: Читальня "Просвіти", село Маджарки, пошта Крестинопіль, повіт Сокаль.

За комітет будови: Чепіль Михайло, Кінах Михайло, Павло Герус, Йосиф Герус, Павло Кузьмак.

За комітет у Канаді: Марія Кулинич (Шутак), П. Матвійчина.

Адреса: 44 Hallett St., Winnipeg, Mann., Canada.

Спогади.

Жінка: Чи пригадаєш собі, Петре, як ми на цій лавці вперше поцілувалися? Ах, правда, то не був ти, а хто інший!

Чоловік: — Чому ні? То був я, одначе тебе то просьбою надіслати грошей!

РІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МИХАЙЛО ГАЛЕВИЧ пошукує краєвий Дашка і Івана Кремль і Михайла Пеняка, повіт Жидачів. Може знати тависко корабля, на котрім приїхали до Америки, алішу до мене надіслати на поштову адресу: 33,3 MICHAEL HALEWICH, Route 3, No. 196, Quakertown, Pa.

ПРОДАМ АБО ПРИЙМУ СПІЛЬНИКА до бухгалтерів в бізнесовій українській руській ділянці. Маю всю потрібну машинерію до м'ясарських виробів і "смок гав". Голоситься до: 26-32 С. ПАЛАМАР, 414 East 6th Street, New York, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ Урядові години: Від 1—3 пополудні і від 6—8 вечір. В неділю згідно з умовою 718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J. (near Springfield Avenue) Tel. Essex 3-4468.

Д-р ЮРІЯ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

Dr. M. SMITH переїхав на 46 E. 7th STREET, NEW YORK між 2-ю і 3-ю Евеню, близько церкви св. Юра Phone: Drydock 4-2486. Урядові години від 12 до 2-го і від 6 до 8 вечір.

НЕДУЖІ ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ ХРОНІЧНІ І ГОСТРІ НЕДОМАГАННЯ ЛІКУЄТЬСЯ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ. ВДОВОЛЯЮЧИ І ШВИДКІ ВИСЛІДИ. Порадьтеся д-ра Зінса в лікуванні крові, шкіри і нервових недуг, катару й хронічних боляків, нервів і загального ослаблення, шлункових і кишкових недуг, гемороїдів і інших видахових забурень, що справляють біль та негодність, люмбаго, сінтики, невралгії, запалення нервів (нейраїтіс) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легевів, відиховних недуг, шечникових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли ждете лікувати недомогання, що їх не розумієте, порадьтеся довірливо мене: я вам усе вясню.

Мої ціни умірковані. Експіанація крові, лабораторні досліді, проміні Х (екс), сироватка і вприскувальні щеплення.

DR. L. ZINS Поверх 25-літня практика. 110 East 16 St. N. Y. (між 4-тою Евенюю й Ірвінг Плейс) ГОДИНИ: від 9 рано до 8 вечір. В неділю: від 9 рано до 3 зполудня. ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКІ.

НАША ПАТЕНТОВАНА МАСТЬ лікує склалення, полечення, потовчення, струпи на голові, лишей, "рдж", аганне пухлину і добра теж на ослаблені ноги. По кілька разовим ужиттю нашої мазі біль переставє в короткй час! Ціна не велика. Малй слоїк 60 центів, більший \$1.00. Замолення присилайте на адресу: ЮРКО САГАН, BOX 13, YORKLYN, DEL.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО! Одиний український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж. SAMUEL P. KANAL, 433 STATE ST. cor. WASHINGTON PERTH AMBOY, N. J. Телефон: P. A. 4-4646. Чесна обслуга. — Умірковані ціни

— Котра вода найдорожча? — Та, яку шинкар мішає до горівки, а аптикар до ліків.

ДО СТАРОГО КРАЮ

Ідете просто з Нью Йорку до ГДИНИ на новім поспішнім моторовім кораблі "ПІЛСУДСКІ" 15. ЛЮТОГО І 12. БЕРЕЗНЯ

Лише туристична і третя класа. Нема лишної третьої класи як на мог. кор. "Пісудскі". Голосітьє до місцевих агентів або до: GODYNIA-AMERICA LINE, 32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

Нестравність Переможена —Тепер Ість Щонебудь Пан Дж. К., Монтреал, Канада, пише, що він дуже багато скористав з українськй НУГА-ТОН. Має багато більше енергії і не має більше жодукових болей. Тепер він може істи щонебудь без яких нездвжків. Се не є плачне свідчення, але він праслав його сам добровільно. Багато друзів розказують про подібні наслідки. НУГА-ТОН узискається вітами як помий системи траплення. Се то рецепта лікарів і містять медичини, які збільшують активність системи траплення. Коли ваш аптит є білий, або жом пас клопоче нестравність —спробуйте НУГА-ТОН. Відкайте користі з кількох днів. Ми знаємо, що ви будете опрачувати його іншим. Одномісне лічення за Одною Дозрою. Продають його всі аптекарі з гарантією звернення грошей, аліби на не були надворенні. Не приймайте цього нічого в заміну. На замір беріть — УГА-СОЛ — ідеальне Снаєство на розпачення. 50ц.

Голосітьє до місцевих агентів або до: GODYNIA-AMERICA LINE, 32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

Нестравність Переможена —Тепер Ість Щонебудь

Пан Дж. К., Монтреал, Канада, пише, що він дуже багато скористав з українськй НУГА-ТОН. Має багато більше енергії і не має більше жодукових болей. Тепер він може істи щонебудь без яких нездвжків. Се не є плачне свідчення, але він праслав його сам добровільно. Багато друзів розказують про подібні наслідки. НУГА-ТОН узискається вітами як помий системи траплення. Се то рецепта лікарів і містять медичини, які збільшують активність системи траплення. Коли ваш аптит є білий, або жом пас клопоче нестравність —спробуйте НУГА-ТОН. Відкайте користі з кількох днів. Ми знаємо, що ви будете опрачувати його іншим. Одномісне лічення за Одною Дозрою. Продають його всі аптекарі з гарантією звернення грошей, аліби на не були надворенні. Не приймайте цього нічого в заміну. На замір беріть — УГА-СОЛ — ідеальне Снаєство на розпачення. 50ц.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Як Джері Джовнс мандрував коло покинутого села баалітів, він почув крики й плач. У своїй лікавості, не знаючи, що його жде, він пішов скорше далі розколиною, котрою кілька годин тому пішла ледді Бет Барклі на-смерть.

Незадовго потім він зайшов у святиню вогнених богів та сховався на подвірю за стовпом і бачив, як з вогненного стовпа почалось підніматись оловяне покривало та відслонювати таємничу смертоносну колоуму. З повним здивуванням він вдивився в блискучий стовп.

Він не міг спершу вірити, алеж це була правда. Його геологічний досвід переказав йому, що моволіт мав у собі субстанцію з примішкою раду, такою сильною, що такої вчені ще не бачили. Д-р Джовнс малооще не крикнув з радості, так сильно зацікавило його це відкриття.

Доперва тоді він побачив двоє дечат, що їх тягнули до стовпа, котрого проміни були смертельні. Що за страшний обряд! — подумав він собі. Він мусить його стримати. Непрактичний учений навіть не подумав про те, які небезпеки можуть грозити йому через такий крок.

Як Джері Джовнс мандрував коло покинутого села баалітів, він почув крики й плач. У своїй лікавості, не знаючи, що його жде, він пішов скорше далі розколиною, котрою кілька годин тому пішла ледді Бет Барклі на-смерть.

Незадовго потім він зайшов у святиню вогнених богів та сховався на подвірю за стовпом і бачив, як з вогненного стовпа почалось підніматись оловяне покривало та відслонювати таємничу смертоносну колоуму. З повним здивуванням він вдивився в блискучий стовп.

Він не міг спершу вірити, алеж це була правда. Його геологічний досвід переказав йому, що моволіт мав у собі субстанцію з примішкою раду, такою сильною, що такої вчені ще не бачили. Д-р Джовнс малооще не крикнув з радості, так сильно зацікавило його це відкриття.

Доперва тоді він побачив двоє дечат, що їх тягнули до стовпа, котрого проміни були смертельні. Що за страшний обряд! — подумав він собі. Він мусить його стримати. Непрактичний учений навіть не подумав про те, які небезпеки можуть грозити йому через такий крок.